

Niniejsza karta bezpieczeństwa powstała w oparciu o wymagania Rozporządzenia (UE) 2023/988 w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (GPSR). Celem jest ochrona użytkowników przed potencjalnymi zagrożeniami wynikającymi z nieodpowiedniego użytkowania młotowiertarek. Ostrzeżenia są sformułowane w sposób prosty i zrozumiały, dostępny dla szerokiego grona odbiorców, w tym osób starszych oraz osób z ograniczeniami ruchowymi.

Ostrzeżenia dotyczące bezpieczeństwa użytkowania MŁOTOWIERTAREK

Ogólne zagrożenia i środki ostrożności:

1. Ogólne środki bezpieczeństwa

- Młotowiertarki używaj wyłącznie zgodnie z jej przeznaczeniem oraz zgodnie z instrukcjami dostarczonymi przez producenta.
- Przed pierwszym użyciem zapoznaj się dokładnie z instrukcją obsługi, zwracając szczególną uwagę na tryby pracy (wiercenie, wiercenie udarowe, kucie), dopuszczalne akcesoria, maksymalne wymiary wiertel i dłut oraz procedury awaryjnego zatrzymania.
- Młotowiertarka przeznaczona jest do użytku przez osoby dorosłe posiadające odpowiednią wiedzę i umiejętności. Nie pozwalaj osobom poniżej 16. roku życia obsługiwać urządzenia bez bezpośredniego nadzoru dorosłego.
- Nigdy nie używaj młotowiertarki w stanie zmęczenia, po spożyciu alkoholu ani po zażyciu leków wpływających na zdolność koncentracji i refleks – utrata kontroli nad urządzeniem przy jego dużej sile uderzenia grozi poważnymi obrażeniami.
- Nie modyfikuj urządzenia ani jego elementów – szczególnie nie usuwaj ani nie omijaj sprzęgła przeciążeniowego, osłon ochronnych ani blokad bezpieczeństwa przewidzianych przez producenta.
- Przed uruchomieniem upewnij się, że w pobliżu nie ma osób postronnych, dzieci ani zwierząt – bezpieczna strefa wokół pracującej młotowiertarki wynosi co najmniej 5 metrów ze względu na ryzyko wyrzutu odłamków i odpryski materiału.

2. Zagrożenia elektryczne

- Młotowiertarki elektryczne podłączaj wyłącznie do gniazda elektrycznego o napięciu zgodnym z wymaganiami producenta (zazwyczaj 230 V AC, 50 Hz), najlepiej zabezpieczonego wyłącznikiem różnicowoprądowym (RCD).
- Nie używaj młotowiertarki z uszkodzonym przewodem zasilającym, uszkodzoną wtyczką lub z widocznymi uszkodzeniami obudowy – natychmiast zaprzestań użytkowania i skontaktuj się z autoryzowanym serwisem.
- Używając przedłużacza, stosuj wyłącznie przewód o odpowiednim przekroju (min. 2,5 mm² dla urządzeń powyżej 1000 W) i stopniu ochrony IP44 przy pracy na zewnątrz lub w wilgotnym środowisku.
- Nigdy nie używaj młotowiertarki w pobliżu materiałów łatwopalnych, par gazów ani w atmosferach zagrożonych wybuchem – iskry elektryczne i gorące odpryski materiału mogą spowodować zapłon.
- Nie pracuj z młotowiertarką elektryczną w deszczu ani w warunkach nadmiernej wilgotności – ryzyko porażenia elektrycznym. Sprawdź stopień ochrony IP urządzenia przed pracą w trudnych warunkach.
- W przypadku modeli akumulatorowych używaj wyłącznie oryginalnych akumulatorów i ładowarek zalecanych przez producenta. Nie ładuj akumulatora w warunkach ekstremalnych temperatur (poniżej 0°C lub powyżej 40°C).

- Przed przystąpieniem do wymiany akcesoriów, czyszczenia lub konserwacji zawsze odłącz urządzenie od zasilania lub wyjmij akumulator – nigdy nie polegaj wyłącznie na wyłączniku urządzenia.

3. Zagrożenia związane z ukrytymi instalacjami

- **OSTRZEŻENIE:** Wiercenie i kucie w ścianach, podłogach i sufitach bez uprzedniego sprawdzenia przebiegu ukrytych instalacji jest jednym z najpoważniejszych zagrożeń związanych z użytkowaniem młotowiertarki – trafienie w przewód elektryczny pod napięciem grozi śmiertelnym porażeniem prądem.
- Przed każdym wierceniem lub kuciem bezwzględnie sprawdź przebieg ukrytych instalacji elektrycznych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych za pomocą detektora instalacji (wykrywacza kabli, rur i zbrojenia) – nigdy nie polegaj wyłącznie na własnej ocenie.
- Zachowaj szczególną ostrożność w pobliżu gniazdek elektrycznych, wyłączników, lamp i innych punktów instalacji elektrycznej – ukryte przewody mogą przebiegać poziomo i pionowo w odległości zaledwie kilku centymetrów od widocznych elementów.
- Jeśli wiertło lub dłuto napotka na nieoczekiwany opór lub usłyszysz charakterystyczne iskrzenie lub poczujesz zapach spalenizny – natychmiast przerwij pracę, odłącz urządzenie od zasilania i sprawdź, czy nie doszło do uszkodzenia instalacji.
- Przy wierceniu przez zbrojony beton (żelbet) upewnij się, że wiertło jest przeznaczone do tego materiału – kontakt wiertła ze zbrojeniem (stalą) może spowodować nagłe zablokowanie wiertła, odrzut urządzenia i poważne obrażenia.
- Przed przystąpieniem do prac uzyskaj zgodę właściciela nieruchomości i w razie potrzeby skonsultuj się z kierownikiem budowy lub projektantem – samodzielne ingerencje w elementy nośne budynku mogą naruszyć jego konstrukcję.

4. Zagrożenia związane z odrzutem - blokada i nagły obrót urządzenia

- **OSTRZEŻENIE:** Zablokowanie wiertła lub dłuta w materiale (tzw. odrzut) może spowodować nagły, gwałtowny obrót lub szarpnięcie całej młotowiertarki – jest to jedna z głównych przyczyn poważnych obrażeń rąk, nadgarstków i ramion przy użytkowaniu tego narzędzia.
- Zawsze trzymaj młotowiertarkę oburącz, pewnym i stabilnym chwytem – używaj uchwytu bocznego (pomocniczego), jeśli urządzenie jest w niego wyposażone. Nigdy nie pracuj jedną ręką.
- Upewnij się, że uchwyt boczny jest prawidłowo zamontowany i dokręcony przed przystąpieniem do pracy – luźny uchwyt nie zapewni kontroli nad urządzeniem w razie odrzutu.
- Przy wierceniu przez materiał dobierz odpowiednią prędkość i nacisk – zbyt duży nacisk zwiększa ryzyko zakleszczenia wiertła. Zmniejszaj nacisk pod koniec wiercenia, gdy wiertło przebija materiał.
- Nie blokuj spustu (przycisku) ani nie unieruchamiaj mechanizmu wyłączającego urządzenia – w razie odrzutu natychmiastowe zwolnienie spustu zatrzymuje urządzenie.
- Nie pracuj z młotowiertarką w nie zrównoważonej pozycji (np. stojąc na drabinie jednonożnie lub na niestabilnym podłożu) – odrzut w nieoczekiwanym momencie może spowodować upadek z wysokości.

5. Zagrożenia związane z odłamkami, pyłem i hałasem

- **OSTRZEŻENIE:** Wiercenie i kucie generuje odłamki betonu, cegły i kamienia oraz intensywne zapylenie – wdychanie pyłu z betonu i cegły zawierającego wolną krzemionkę (SiO₂) może powodować pylicę krzemową, nieuleczalną chorobę płuc.

- Zawsze zakładaj ochronę oczu (okulary ochronne lub gogle) podczas wiercenia i kucia – odpryski materiału i odłamki mogą powodować poważne, nieodwracalne urazy oczu.
- Stosuj maskę przeciwpyłową klasy co najmniej FFP2 (przy pracy z betonem, cegłą, kamieniem, gazobetonem) lub FFP3 (przy pracach z materiałami zawierającymi azbest lub inne substancje o wysokiej toksyczności) – zwykła maseczka chirurgiczna nie chroni przed drobnym pyłem mineralnym.
- Stosuj ochronę słuchu (nauszniki lub zatyczki ochronne) – młotowiertarki generują poziom hałasu przekraczający 95–110 dB, który już po kilku minutach bez ochrony powoduje trwałe uszkodzenie słuchu.
- Nie wiercaj ani nie kuj w materiałach zawierających azbest (płyty azbestowo-cementowe, stare izolacje) bez specjalistycznego sprzętu i odpowiednich uprawnień – pył azbestowy jest silnie rakotwórczy i wymaga specjalistycznej utylizacji przez uprawnione firmy.
- W miarę możliwości stosuj metodę wiercenia na mokro (z podawaniem wody) lub podłącz odkurzacz przemysłowy bezpośrednio do przyłącza odkurzania urządzenia – znacząco ogranicza to ilość pyłu mineralnego unoszonego do powietrza.
- Po zakończeniu pracy dokładnie odkurz lub zmocz pył przed zamiataniem – suche zamiatanie unosi pył mineralny z powrotem do powietrza.

6. Zagrożenia związane z hałasem i wibracjami

- Młotowiertarki generują poziom hałasu w zakresie 95–110 dB oraz intensywne wibracje – ekspozycja bez ochrony słuchu nawet przez kilka minut może powodować trwałe uszkodzenie słuchu. Zawsze stosuj ochronniki słuchu.
- Ogranicz czas ciągłej pracy do przerw zgodnych z wartościami drgań podanymi przez producenta (A(8) – dzienna ekspozycja na drgania) – przekroczenie dopuszczalnego czasu ekspozycji na wibracje może prowadzić do choroby wibracyjnej (zespół Raynauda, uszkodzenia nerwów i stawów rąk).
- Używaj rękawic antywibracyjnych podczas intensywnej lub długotrwałej pracy z młotowiertarką – zmniejszają one przenoszenie drgań na dłonie i nadgarstki.
- Rób regularne przerwy podczas pracy – minimum 10 minut przerwy na każde 30 minut pracy z urządzeniem generującym intensywne wibracje.
- Nie używaj młotowiertarki w godzinach ciszy nocnej ani w godzinach, w których lokalne przepisy ograniczają hałas na terenach mieszkaniowych – sprawdź obowiązujące regulacje w swojej gminie.

7. Akcesoria - wiertła, dłuta i ich dobór

- Używaj wyłącznie akcesoriów (wierteł, dłut, koronek) przeznaczonych do stosowania z danym typem uchwytu (SDS-Plus, SDS-Max, uchwyt trójścękowy) i dopuszczonych przez producenta urządzenia – stosowanie nieodpowiednich akcesoriów grozi ich urwaniem, odrzutem i poważnymi obrażeniami.
- Przed zamontowaniem wiertła lub dłuta sprawdź ich stan – pęknięte, wygięte lub nadmiernie stępione akcesoria mogą się urwać podczas pracy i stać się niebezpiecznymi odłamekami.
- Upewnij się, że wiertło lub dło jest prawidłowo osadzone w uchwycie SDS i zablokowane – pociągnij za narzędzie po wsunięciu, aby sprawdzić, czy jest pewnie osadzone.
- Dobierz średnicę i typ wiertła do materiału i planowanej operacji – wiertła do betonu (z węglikiem spiekany) nie stosuj do metalu ani drewna i odwrotnie; nieodpowiednie wiertło może pęknąć lub gwałtownie się zaciąć.
- Nie używaj werteł ani dłut z uszkodzoną częścią chwytową (SDS) – uszkodzone gniazdo uchwytu lub trzpień wiertła mogą spowodować wypadnięcie narzędzia podczas pracy.

- Uwaga na gorące akcesoria – wiertła i dłuta nagrzewają się do bardzo wysokich temperatur podczas pracy. Po zakończeniu pracy odczekaj kilka minut przed dotknięciem wiertła lub zmianą akcesoriów, ewentualnie użyj rękawic ochronnych.

8. Środki ochrony indywidualnej

- Zawsze zakładaj okulary ochronne lub gogle podczas wiercenia i kucia – odłamki materiału i drobiny pyłu wyrzucane z dużą prędkością mogą spowodować trwałe uszkodzenie wzroku.
- Stosuj maskę przeciwpyłową odpowiedniej klasy (FFP2 przy betonie i ceglach, FFP3 przy materiałach z azbestem lub krzemionką) – zwykła maseczka chirurgiczna nie zapewnia ochrony przed drobnym pyłem mineralnym.
- Stosuj ochronniki słuchu (nauszniki lub zatyczki) przy każdej pracy z młotowiertarką – poziom hałasu powyżej 85 dB wymaga stosowania ochrony słuchu, a młotowiertarki przekraczają ten próg wielokrotnie.
- Używaj rękawic ochronnych odpornych na wstrząsy i wibracje – chronią dłonie i nadgarstki przed urazami od odrzutu, gorącymi narzędziami i ostrymi krawędziami obrabianych materiałów.
- Zakładaj solidne, zakryte obuwie z wzmocnionym noskiem (najlepiej obuwie ochronne klasy S1 lub S2) – opadające kawałki betonu i innego materiału mogą poważnie uszkodzić stopy.
- Noś odzież przylegającą do ciała – luźne ubranie, szaliki i inne elementy garderoby mogą zostać chwyczone przez obracające się elementy urządzenia.
- W przypadku pracy na wysokości (drabina, rusztowanie) zawsze stosuj środki ochrony przed upadkiem (szelki bezpieczeństwa) – odrzut młotowiertarki może spowodować utratę równowagi i upadek.

9. Bezpieczeństwo przy pracy na wysokości i w trudnych warunkach

- Przy pracy na drabinie zapewnij jej stabilność – ustaw drabinę pod kątem 75° do podłoża, zabezpiecz jej nóżki przed poślizgiem i upewnij się, że szczyt drabiny jest podparty lub zakotwiony. Nie pracuj z górnych dwóch szczebli drabiny.
- Nie pracuj z młotowiertarką jedną ręką podczas stania na drabinie – odrzut urządzenia może spowodować utratę równowagi i upadek. Jeśli praca na drabinie jest konieczna, zapewnij dodatkową pomoc asystenta stabilizującego drabinę.
- Przy pracy nad głową (sufit, górne partie ścian) zawsze noś kask ochronny – odłamki materiału opadające z góry mogą spowodować poważne urazy głowy.
- Nie pracuj z młotowiertarką w pobliżu łatwopalnych materiałów (drewniane elementy konstrukcji, izolacje z pianki, papier) bez odpowiedniego zabezpieczenia ich przed odpryskami i gorącym pyłem.
- Przy pracy w zamkniętych lub słabo wentylowanych pomieszczeniach zapewnij odpowiednią wentylację – intensywne kucie i wiercenie generuje duże ilości pyłu mineralnego, który musi być odprowadzany na zewnątrz.

10. Konserwacja i przechowywanie

- Po każdym użyciu oczyść urządzenie z pyłu i zanieczyszczeń – szczególnie otwory wentylacyjne silnika, które zatkane pyłem mineralnym mogą powodować przegrzanie.
- Regularnie smaruj uchwyt SDS i część chwytową akcesoriów specjalnym smarem do uchwytów SDS – smarowanie zapobiega korozji i ułatwia wymianę narzędzi.
- Regularnie sprawdzaj stan węgla szczotkowego silnika (w modelach z silnikiem szczotkowym) zgodnie z harmonogramem serwisowym – zużyte szczotki mogą powodować iskrzenie i uszkodzenie komutatora.
- Przechowuj młotowiertarkę w suchym, zamkniętym miejscu z dala od zasięgu dzieci – najlepiej w oryginalnym lub dedykowanym futerale.

- Nie demontuj silnika, przekładni ani elektroniki sterującej samodzielnie – wszelkie naprawy wykraczające poza rutynową konserwację opisaną w instrukcji (wymiana szczotek, czyszczenie uchwytu) powierz autoryzowanemu serwisowi.
- Regularnie sprawdzaj kompletność i stan wszystkich elementów ochronnych urządzenia (osłony, sprzęgło przeciążeniowe) – uszkodzone lub brakujące elementy ochronne dyskwalifikują urządzenie z użycia do czasu naprawy.

11. Ostrzeżenia dotyczące szczególnych grup użytkowników

- Osoby bez doświadczenia w obsłudze młotowiertarek powinny przed pierwszym użyciem zapoznać się z działaniem sprzęgła przeciążeniowego i przetrenować trzymanie urządzenia w razie odrzutu – zaskoczenie odrzutem jest główną przyczyną urazów u niedoświadczonych użytkowników.
- Osoby starsze oraz z ograniczoną siłą chwytu lub problemami ze stawami rąk powinny zachować szczególną ostrożność – intensywne wibracje i ryzyko odrzutu mogą być trudniejsze do kontrolowania. Rozważ użycie lżejszego modelu lub modelu z elektronicznym tłumieniem wibracji.
- Osoby z chorobami naczyniowymi rąk (choroba Raynauda, cukrzyca z powikłaniami naczyniowymi) powinny zasięgnąć porady lekarza przed regularnym użytkowaniem młotowiertarki – wibracje mogą znacząco nasilać objawy i prowadzić do trwałego uszkodzenia naczyń krwionośnych.
- Kobiety w ciąży powinny unikać użytkowania młotowiertarek ze względu na intensywne wibracje, hałas i ekspozycję na pył mineralny – skonsultuj się z lekarzem.
- Osoby z implantami medycznymi (rozrusznik serca, implanty ślimakowe) powinny skonsultować się z lekarzem przed użyciem młotowiertarek elektrycznych – silnik elektryczny i elektronika sterująca emitują pole elektromagnetyczne.
- Jeśli urządzenie wykazuje nieprawidłowe zachowanie (nadmierne wibracje, dym, iskrzenie, nienormalne dźwięki, nagłe zablokowanie, przegrzanie obudowy) – natychmiast wyłącz urządzenie, odłącz od zasilania i skontaktuj się z autoryzowanym serwisem.

12. Utylizacja

- Nie wyrzucaj młotowiertarki elektrycznej ani akumulatorowej do kosza na odpady zmieszane – podlega selektywnej zbiórce odpadów elektrycznych i elektronicznych (WEEE). Oddaj ją do punktu zbiórki lub sklepu prowadzącego zbiórkę tego rodzaju sprzętu.
- Akumulator litowo-jonowy wyjmij z urządzenia i utylizuj oddzielnie jako odpad niebezpieczny – oddaj do punktu zbiórki baterii lub dedykowanego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych. Nie wyrzucaj akumulatora do ognia ani nie uszkadzaj go mechanicznie.
- Zużyte wiertła i dłuta ze stali i węgla spiekanego oddaj do punktu zbiórki metali – przed wyrzuceniem lub transportem zabezpiecz ostre końcówki narzędzi, aby zapobiec skaleczeniom.
- Plastikowe i metalowe elementy obudowy segreguj zgodnie z lokalnymi przepisami dotyczącymi recyklingu.

Znaczenie stosowania się do ostrzeżeń

Zastosowanie się do powyższych ostrzeżeń minimalizuje ryzyko poważnych obrażeń ciała, porażenia elektrycznego, pylicy krzemowej i innych zagrożeń zdrowotnych. Ignorowanie zaleceń – w szczególności dotyczących sprawdzania przebiegu ukrytych instalacji, stosowania ochrony oczu, słuchu i dróg oddechowych, prawidłowego trzymania urządzenia oraz zasad pracy na wysokości – może prowadzić do nieodwracalnych zagrożeń dla zdrowia i życia. Dbaj o bezpieczeństwo swoje i swoich bliskich, przestrzegając wskazanych środków ostrożności